

על האיסור בקיום קשר מיני בין קצין משטרה לשוטרת הכפופה לו

המשטרה עברה בשנים האחרונות טלטלה לא פשוטה. כמה פרשות ביטחוניות העיבו על אמינות מוקד החירום של המשטרה, כמו גם מעצרים של בכירים במשטרה על ניהול פרשיות אינטימיות אסורות עם כפופות להן. במטרה להבהיר את איסור קיום הקשר המיני בין קצין משטרה לשוטרת הכפופה לו, יצא אורי כרמל, ראש מח"ש, בהצהרה ברורה על מהות איסור קיום קשר אינטימי בין קצין לפקודה ועל השלכותיו. עו"ד אסף דוק מסביר במאמר להלן מדוע קשר אינטימי בין קצין משטרה לשוטרת הכפופה לו נאסר מכל וכל, ועל ההשלכות של קשר זה על אמינות המשטרה בעיני הציבור ויכולתה למלא את תפקידה.

אופייה המיוחד של המשטרה

עבירות מין קלאסיות שבהן נפגעות נשים מתרחשות בכל מקום ואף שוטרים עצמם נעצרו בידי מח"ש וקיבלו עונשים כבדים בגין מעשים מגונים, הטרדות מיניות ואף מעשי אינוס. עם זאת, אופייה המיוחד של המשטרה הוא כר פורה לקיום יחסים אסורים בין קציני משטרה לבין שוטרות הכפופות להן, משום שמדובר בארגון בעל הגמוניה גברית מובהקת ויחסי שררה פיקודיים.

ריבוי פרשיות אלה נובע מההגמוניה הגברית המוטבעת במשטרה כחלק מכוחות הביטחון. בניגוד למקומות עבודה אחרים, כמו בתי ספר שבהן רוב הצוות הבכיר הן נשים, חשופות השוטרות במשטרה כמעט תמיד למרות של גבר, קצין משטרה. מבנה ארגוני יוצא דופן זה יוצר מצב של נשים הכפופות למרותם של גברים ואשר עלולים לנצל יחסי מרות אלה לקיום פרשיות אהבים.

גם אם הגבר לא ניצל את מרותו ומערכת היחסים נעשתה ביוזמת האישה, הרי עצם זה שהיא מנהלת יחסים אינטימיים עם גבר המפקד עליה, משבש את יכולתו של הגבר לפקד עליה. דבר זה עלול לפגוע לא רק בתפקוד שני הצדדים אלא להעיב על תפקוד כל היחידה.

איסור ניצול יחסי מרות של מפקד ופקודה לפי חוק

החוק קובע כי אין לנהל קשר אינטימי בין מפקד לבין פקודה הכפופה לו. מדובר ביחסים בלתי שוויוניים שעלולים לגרום לניגוד אינטרסים, פגיעה באישה ואף פגיעה בארגון ובמטרותיו.

אף אם מערכת היחסים מתנהלת בהסכמת הפקודה, היא אינה חוקית. אין מדובר על הטרדות מיניות או מעשים מגונים בכוח, אלא על ניהול מערכת יחסים אינטימית בהסכמת כל הצדדים. על אף הסכמה זו, מערכת יחסים זו אינה טבעית שכן היא מתנהלת בין אדם בעל סמכות שמנצל את מרותו כלפי האישה הכפופה לו.

אם מערכת היחסים עולה על שרטון, עלולה האישה לשלם מחיר גבוה, שכן המפקד יכול להתעמר בה ולאיים עליה. לחלופין גם המפקד עצמו חשוף להטרדות עד כדי חוסר יכולתו לתפקד. גם במהלך מערכת היחסים וגם אם הסתיימה, עלולה כל האווירה במקום העבודה להשתבש וסמכות הקצין בפני פקודיו עלולה להתדרדר עד כדי חוסר תפקוד וחוסר משמעת.

הנזק של ניהול פרשיות אינטימיות בין קצין לשוטרת כפופה לו מתבטא בכמה מישורים:

□ ניצול לרעה של סמכות וכוח.

- ניגוד עניינים של המפקד ביחס לתפקוד השוטרת שעמה הוא מנהל פרשיית אהבים, כל עוד מערכת היחסים נמשכת.
- חשיפה לסחיטה של כל המעורבים תוך כדי ולאחר שמערכת היחסים הסתיימה.
- שחיקה, לחץ נפשי ותפקוד לקוי של הצדדים המעורבים המשפיעים לרעה על תפקודם.
- תפקוד לקוי של היחידה בגין שמועות וניגוד אינטרסים.
- דוגמה לרעה של ארגון שאמור להוות דוגמה לציבור.
- התפתחות תת תרבות ארגונית במשטרה של ניצול שוטרות צעירות כנורמה.
- בעתיד עלולה השוטרת למצוא עצמה במבוי סתום בעת קידומה, אם היא זו שסיימה את מערכת היחסים והמפקד מתנכל אליה.

עבירת משמעת או עבירה פלילית

קיום מערכת יחסים בין מפקד לבין שוטרת הוא לא רק עבירת משמעת חמורה במשטרה. עבירה זו יכולה מהר מאוד לגלוש לעבירה פלילית של מרמה והפרת אמונים. המשטרה שאמורה להיות נקייה מכל רבב ולפעול על פי כל הנהלים והחוקים, עלולה למצוא עצמה פועלת בניגוד אינטרסים - קידום אנשים ממניעים לא מקצועיים, הן בגלל איומים על חשיפת פרשיות בעבר והן בגלל טובות אישיות של מפקד כלפי שוטרת שעמה היה בקשר.

חמורה עוד יותר היא הבטחות מטעם המפקד הישיר להטבות שונות בתנאי שיקבל מהשוטרות הכפופות לו חסדים מיניים. זוהי עבירה פלילית ודרישת שוחד ישירה שגורמת לארגון לפעול תחת שיקולים זרים בתהליכי קבלת החלטות הקשורים לביטחון הציבור.

כיצד אפשר למנוע פרשיות כאלה?

ההבנה כי הנזק הנגרם למשטרה עצום ופוגע בתפקודה, מחייב את המשטרה לפעול נחרצות כנגד קיום פרשיות אלה ולהגן על נשים צעירות מפני התנהלות אסורה של מפקדים. **מבין הפעולות שאפשר לנקוט:**

- **חינוך** - העלאת המודעות במשטרה לאיסור קיום יחסים אינטימיים על ידי סדנאות, עלונים וחידוד נהלים.
 - **מענה ארגוני** - בשנת 2013 פתח מפקד המשטרה דאג, יוחנן דינו, את מנגנון "יהל", שבו פועלת תת ניצב, יועצת המפכ"ל לענייני נשים.
 - **החמרת הענישה** - יש להבדיל בין פרשייה חד פעמית שלא מצדיקה פתיחת חקירה פלילית, לבין מעשים חוזרים ונשנים של מפקדים המפעילים לחץ לקשר אינטימי על פקודות שלהם.
 - **השעיה ופיטורין** - סיום תפקידם של מפקדים בכירים מעורבים, אף אם העבירה אינה פלילית.
 - **פרסום** - חשיפת פרשיות אלה לציבור הרחב, במטרה להרתיע את הישנותן בעתיד.
- לסיכום, המשטרה היא הגוף האחראי בישראל על שמירת שלום הציבור. גוף זה אמון על מניעה של עבירות ופשעים ואיתורם לאחר

מעשה. כדי לבצע את תפקידם, על השוטרים והשוטרות להיות חפים מניגוד אינטרסים ולהיות מסוגלים לבצע את תפקידם על הצד הטוב ביותר, ללא לחץ אישי או מעורבות רגשית שאינה במקומה.

על מח"ש להקפיד לחקור ולהעמיד לדין משמעתי או פלילי את המפקדים שהיו מעורבים בפרשיות כאלה, כדי להפוך את המשטרה למקום מוגן ונייטרלי.

חווית הטרדה או תקיפה מינית במשטרה?

במידה ועברת הטרדה או תקיפה מינית בתוך המשטרה, זכרי כי מטרת מח"ש והפרקליטות היא הרשעת האדם שפגע בך ואילו האינטרס הנזקי של הקורבן אינו צד להליך הפלילי. לכן, משרדנו מעניק ייעוץ וייצוג משפטי לנפגעי תקיפה מינית הזכאים לתבוע פיצוי כספי בגין הנזקים שנגרמו להם כתוצאה מעבירה פלילית ממנה נפגעו. כמו כן, משרדנו אף מייצג נפגעי עבירה לפני תחילת ההליכים כנגד מבצע העבירה על מנת ולהבטיח שזכויותיו של נפגע עבירה יישמרו לכל אורך ההליך הפלילי וכן שיקבל את הפיצוי המגיע לו במסגרת ההליך הפלילי עצמו.

במידה וחווית הטרדה או תקיפה מינית במקום העבודה, פני ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאיבי פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

זומנת לחקירה במח"ש או הוגש נגדך כתב אישום בגין עבירות מין במשטרה?

היועצות בעורך דין פלילי מנוסה הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך הפלילי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירה פלילית, הצורך בייצוג משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שסייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

במידה וזומנת לחקירה במח"ש או הוגש נגדך כתב אישום בעבירות מין במשטרה, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.